

OPPGAVER TIL KURS G – 2021

1. Lese litteratur

Obligatorisk – gratis ressurside:

- *Avisheftet mitt*. En komprimert gjennomgang av journalistens rolle, metode, pressens funksjoner, etc., inkludert sjangre (kapittel 10):
<https://www.mediebedriftene.no/avisheftet-mitt-mediekompasset-bokmal/>
- Lærerveiledning (gir nyttig tilleggsinformasjon). Heftet som PDF:
https://bestill.mediekompasset.no/media/wysiwyg/PDF/U_L_erveiledning_AvisheftetMitt_2015.pdf

Tips til videre fordypning (valgfritt)

Bok om «medisinsk fagformidling»

- Presentere og publisere | Magne Nylenna | Gyldendal

Bok om sjangre hvis det skulle være av interesse:

- Sjanger – bruksbok for journalister | Lars Aarønæs | Komma.no

2. Pressemeldinger etter leirskred

DEL 1

Du er kommuneoverlege i kommune X på Romerike, øst i Viken fylke. Kommunen er en av flere kommuner som er utsatt for jordras og leirskred pga. geologien i området – med marin leire og ravinlandskap.

Desember 2020: Rasfaren er spesielt høy etter en mild og regntung høst. Jordsmonnet er mettet med fuktighet. Rett før jul får politiet melding fra en innbygger om at det har gått et lite ras langs et bekkedar i et dalsøkk. Flere trær og masser er tatt av skredet. Politiet varsler kommunen, som igjen varsler NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat). Det avtales et møte dagen etter for å vurdere faren for ytterligere ras samt videre oppfølging.

Bilder av leirskredet, om lag 700 meter fra bebygde strøk i kommunen.

Allerede neste formiddag skjer det igjen: Et nytt ras på samme sted, men denne gangen er skredet langt større (se bildene). Heldigvis går ingen liv går tapt. Infrastrukturer er ikke direkte truet. De nærmeste husene er 6-700 meter unna og nærmeste bilvei omtrent det samme. Skredet fører faktisk til en stabilisering av dalbunnen fordi bekkevann stuer seg opp bak leirproppen som har dannet seg og gir økt trykk i dalsøkket. Det bidrar også til å stabilisere dalsiden nedenfor boligbebyggelsen.

Kommunen setter krisestab samme ettermiddag. Du som kommuneoverlege blir kalt inn. Lensmann og NVE deltar. Så langt vet man at skredet har gått på vestsiden av bekken, men nå kommer det meldinger om sprekkdannelser på østsiden også – dvs. samme side av bekkefarete som den nærmeste bebyggelsen. Ifølge NVE kan dette være signaler om at det kan rase ut masse også på østsiden.

Etter råd fra NVE besluttes det å evakuere ni hus i området. Evakueringen gjøres for sikkerhets skyld i påvente av inspeksjon av området i dagslys. De berørte innbyggerne skal få tilbud om å bo på hotell. Videre besluttes det at eksperter fra NVE og NGI (Norges Geotekniske Institutt) skal undersøke området straks det blir lyst neste dag.

Oppgave 1 a)

Det haster med å få ut en pressemelding etter krisestabsmøtet. Meldingen skal også legges ut på kommunens nettsider. Skriv denne pressemeldingen.

Det er lov å være kreativ, det vil si gi kommunen og dens ledere navn og legge til «egenprodusert» informasjon ut over det overstående.

DEL 2

Det har gått 2 uker etter leirraset i kommune X: Heldigvis har det ikke vært flere ras i området, men mye har skjedd i mellomtiden. Gjerdrum kommune – i samme region – har vært utsatt for det mest katastrofale leirskredet i nyere tid. Skredet gikk 30. desember og kostet 10 menneskeliv. Mange hus ble tatt av skredet, et betydelig antall boliger er evakuert og kraftforsyning samt vann og avløp er ute av funksjon.

Kommune X og andre nærliggende kommuner har nesten daglig hatt krisestabsmøter for å følge opp situasjonen. Kommunen har bidratt med innsatsressurser, blant annet psykososialt kriseteam, helsesykepleiere, koronasmitteteam og mannskaper fra avdeling for vann og avløp.

NVE har naturlig nok måttet prioritere sine ressurser til Gjerdrum. Likevel har NVE klart å hente inn ekstra mannskaper for å opprettholde fremdriften for undersøkelsene rundt rasstedet i kommune X.

Alle i kommune X forstår at kreftene må settes på rednings- og katastrofearbeidet i Gjerdrum. Samtidig er det mange dager siden de evakuerte måtte forlate hjemmene sine og belastningen forsterkes av det som har skjedd i Gjerdrum. Kommune X har derfor vært daglige møter med de evakuerte.

I dag har det vært et utvidet møte med deltakelse fra NVE og NGI, som har lagt frem sine funn og anbefalinger.

Dette er status: NGI har gjort grunnundersøkelser av stabiliteten i området for å avklare faren for nye ras samt hvordan anleggsmaskiner trygt kan komme frem. Et utvidet område med seks eiendommer skal evakueres innen 16. januar, i god tid før anleggsoppstart. Politiet skal lede evakueringen. Fylkesveien forbi rasstedet holdes åpen.

NVE påpeker at en ny evakuering er helt nødvendig for å kunne gjennomføre sikringsarbeidet som nå planlegges og som skal starte så snart som mulig. Samtidig vil man ikke utelukke at nye undersøkelser og funn kan gi behov for å utvide de evakuerte områdene ytterligere.

Kommunens ordfører understreker at alle berørte vil få nødvendig hjelp og innkvartering. Han berømmer NVE, NGI og politiet for godt samarbeid – og spesielt NVE og NGI som har tøyd sine ressurser for å forsere fremdriften i en kompleks og faglig krevende sak. Evakueringen vil vare til området og dalsøkket er tilstrekkelig sikret. «Vi håper det kan skje innen påske, men fortsatt er det for tidlig å si noe sikkert om fremdriften», sier ordføreren.

Oppgave 1 b)

Skriv en ny pressemelding om status 2 uker etter leirraset. Meldingen skal også legges ut på kommunens nettsider. Legg vekt på situasjonen for de evakuerte innbyggerne. Når kan de få komme hjem igjen?

3. Kronikk

Skriv en kronikk:

Hvordan har Norge håndtert covid-19-pandemien – ut fra ditt samfunnsmedisinske perspektiv/ståsted?

Omfang: 6-800 ord eller inntil 5 000 tegn inkl. mellomrom (tilsvarer oppgaveteksten over!).

Kronikksjangeren vil bli omtalt nærmere torsdag 21, januar.